

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหการดื่มสุรา
ของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
A Guideline of the Application of Buddhists Doctrines for Solving
Drinking Problem of Non Din Daeng People,
Non Din Daeng District, Buriram Provin

พระนະ สุรปาญโญ, พระมหาถนอม อานนโฑ, พระมหาพจน์ สุวโจ
Phra Na Surapañño, Phramaha Thanorm Arnando, Phramaha Phocana Suvaco
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buriram Buddhist College, Mahachulalongkomrajavidyalaya University
E-mail: nahongsa0652806678@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่แก้ปัญหการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และ 3) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แล้วนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ดื่มเพราะมีความเครียด มีหนี้สิน มีปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต บางคนดื่มเพราะต้องเข้าสังคม ส่วนวัยรุ่นเห็นว่าการดื่มสุราเป็นการยอมรับของหมู่คณะ
2. หลักพุทธธรรมที่แก้ปัญหการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ได้แก่ 1) หลักศีลข้อ 5 2) กัลยาณมิตรธรรม 3) การมีสติ 4) โยนิโสมนสิการ และ 5) คุณค่าแท้ คุณค่าเทียม
3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ คือ 1) การประยุกต์ศีลข้อที่ 5 คือการปรับใช้ด้วยการงดเว้นจากการเสพของมึนเมา 2) การประยุกต์ใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร คือการใช้หลักธรรมในการคบมิตรที่ดีหรือมิตรแท้เพราะจะช่วยตักเตือนไปในทิศทางที่ดีและไม่ให้ดื่มสุรา 3) การประยุกต์ใช้หลักธรรมสติ คือมีสติในการดื่มหรือไม่ดื่ม การดื่มสุราต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อครอบครัว สังคม วัฒนธรรม และกฎหมาย 4) การประยุกต์ใช้หลักโยนิโสมนสิการ คือการปรับใช้ความคิดดูวิธีสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ หรือสิ่งใดเกิดประโยชน์และสิ่งใดเกิดโทษ 5) การประยุกต์ใช้หลักธรรมคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม ปรับใช้ด้วยการพิจารณาว่าคุณค่าแท้หมายถึงสิ่งที่มี

ได้รับบทความ: 27 ธันวาคม 2566; แก้ไขบทความ: 3 กุมภาพันธ์ 2567; ตอรับตีพิมพ์: 4 กุมภาพันธ์ 2567

Received: December 27, 2023; Revised: February 3, 2024; Accepted: February 4, 2024

ประโยชน์ ส่วนคุณค่าเทียมหมายถึงสิ่งปรุงแต่งด้วยการโฆษณาให้หลงเพลิน หากปฏิบัติตามหลักธรรมเหล่านี้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมสามารถห่างไกลจากการดื่มสุราและเมรัยได้

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, ปัญหาการดื่มสุรา

Abstract

The purpose of this research were: 1) study the problem of drinking alcohol among the people of Non Din Daeng Subdistrict. Non Din Daeng District Buriram Province 2) Study the principles of Buddhism that solve the problem of drinking alcohol among the people of Non Din Daeng Subdistrict. Non Din Daeng District Buriram Province and 3) study the application of Buddhist principles to solve the problem of alcohol drinking among the people of Non Din Daeng Subdistrict. Non Din Daeng District Buriram Province. It is qualitative research. By studying and analyzing data from documents. and in-depth interviews Then the research results are presented using descriptive analysis.

The research result found that:

1. The problem of drinking alcohol among the people of Non Din Daeng Subdistrict. Non Din Daeng District Buriram Province Most people drink because of stress, debt, and various problems in life. Some people drink because they have to socialize. As for teenagers, drinking alcohol is accepted by the group.

2. Buddhist principles that solve the problem of alcohol drinking among the people of Non Din Daeng Subdistrict. Non Din Daeng District Buriram Province includes 1) the 5th precepts, 2) Kalyanamitthamma, 3) mindfulness, 4) yonisomanasikāra, and 5) true value, false value.

3. Application of mindfulness principles That is, being conscious about drinking or not drinking. Drinking alcohol must consider the effects on family, society, culture, and the law. 4) Application of the principles of Yonisomasikāra. It is about applying ideas in the right way. Good things to do and bad things not to do. or what is beneficial and what is harmful. 5) Application of principles of true value and artificial value. Apply it by considering that intrinsic value means something useful. As for artificial value, it refers to things that are manipulated by advertisements to make people happy. If these principles are followed correctly and appropriately You can stay away from drinking alcohol and liquor.

Keywords: The Application, Buddhaddhamma, Problems with Drinking Alcohol

1. บทนำ

จากการศึกษาเรื่อง ประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษา ในปี พ.ศ. 2551: กรณีศึกษาประชาชนอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานครและใน 23 จังหวัดทั่วประเทศ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า การเลิกเหล้าเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายได้จริง ถึงร้อยละ 54.3 หากประชาชนเลิกได้อย่างจริงจัง จะทำให้มีเงินเหลือใช้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นถึงร้อยละ 75.4 และช่วยลดปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น ความรุนแรงและอุบัติเหตุให้ท้องถิ่นได้ร้อยละ 66.2 (ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น, 2548: 17-18) สำหรับการดื่มแอลกอฮอล์นั้น ช่วยเพิ่มระดับเอชดีแอล ซึ่งเป็นคอเลสเตอรอลที่ดี ลดการแข็งตัวของเกร็ดเลือด ลดการติดต่อบริเวณอวัยวะ ซึ่งช่วยป้องกันโรคหัวใจสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงจากเบาหวาน ความดันโลหิตสูงและในผู้ที่มีประวัติหัวใจวายมาก่อน ปัจจุบันนักวิจัยชาวยุโรปเชื่อว่า แอลกอฮอล์เกี่ยวข้องกับระดับสารที่ทำให้เกิดการอักเสบ เช่น สารซีอาร์พี หากทำให้สารนี้ลดลง จะป้องกันโรคหัวใจได้ การดื่มแอลกอฮอล์ วันละ 3 ครั้งขึ้นไปอาจทำให้อ้วน เพิ่มความเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง ไชมันไตรกลีเซอไรด์สูง เส้นเลือดสมองตีบหรือแตก หัวใจล้มเหลว ตรีโรค แจ็คสัน นักระบาดวิทยาไม่เชื่อในข้อดีของแอลกอฮอล์เพราะข้อมูล การวิจัยส่วนใหญ่ไม่สามารถพิสูจน์ผลได้ว่าแอลกอฮอล์ให้ผลดีต่อหัวใจจริง การดื่มแอลกอฮอล์พอควรช่วยป้องกันความเสี่ยงอัลไซเมอร์และความจำเสื่อม เมื่อนักวิจัยแห่งศูนย์การแพทย์เบธอิสราเอลดีคอนส์ในรัฐบอสตัน เปรียบเทียบผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์กับผู้ที่ไม่ดื่มสัปดาห์ละ 1-6 ครั้ง โดยใช้อาสาสมัคร 6,000 คน พบว่าผู้ที่ดื่มมีความเสี่ยงโรคความจำเสื่อมน้อยกว่า งานวิจัยจากฮาร์วาร์ดยังแสดงว่า ผู้หญิงที่ดื่มวันละครั้งมีความเสี่ยงจากสโตรคชนิดหลอดเลือดแดงอุดตันเพียงครึ่งเดียว และการดื่มมากเร่งให้สมองเสื่อมเร็ว ร่างกายขาดวิตามิน บี 1 ถ้ารุนแรงอาจทำให้ความจำ การเรียนรู้ลดลง เพิ่มความเสี่ยงสโตรค (IECM company limited, ม.ป.ป.)

สำหรับพื้นที่อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ จัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอโนนดินแดง เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2536 โดยแยกจากตำบลโนนดินแดง อำเภอละหานทราย และได้ประกาศยกฐานะเป็นอำเภอโนนดินแดง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2539 ในปัจจุบันมีประชากร 23,368 คน จำนวน 5,252 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนดินแดง, 2562: 3) ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นพุทธศาสนิกชน ปัญหาที่เกิดขึ้นย่อมเกิดจากชาวพุทธ และจำเป็นต้องอาศัยพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการแก้ไข พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่จะชี้แนะจิตวิญญาณและแก้ไขปัญหาสังคมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางด้านการเมืองการปกครอง ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาทางด้านยาเสพติด โดยเฉพาะปัญหาการดื่มสุรา ที่ก่อตัวขึ้นมาตั้งแต่ระดับเด็กและเยาวชนจนกระทั่งประชาชนโดยทั่วไป ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตสังคมทั้งระบบ โดยเริ่มตั้งแต่ปัญหาส่วนตัวของผู้ดื่มเอง เช่น ก่อให้เกิดการเสียทรัพย์สินเงินทอง โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และก่อให้เกิดโรคภัยต่อสุขภาพร่างกาย ของตัวเองเป็นต้น และยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ในขณะที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งภายในครอบครัวตกอยู่ในห้วงอบายมุขย่อมทำให้ระบบเศรษฐกิจครอบครัวผันผวน

ความสุขภายในครอบครัวก็จะลดน้อยถอยลงไป ส่งผลให้เกิดเป็นมหันตภัยคอยบั่นทอนความมั่นคงของระบบสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ก่อให้เกิดเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงในอนาคตได้

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา และชอบการดื่มสุราเมรัยการดื่มสุราเมรัย ซึ่งถือว่าเป็นการเสพติดเป็นอาชญากรรม บางคนก็ยังถือว่าการดื่มสุรามีผลดีต่อชีวิตก็ดื่มต่อไป บางคนเห็นว่าการงดดื่มสุราเป็นผลดีต่อชีวิตตนเองและครอบครัว ดังที่มีผลในพฤติกรรมของการดื่มของคนที่ดื่มสุราในชุมชนตำบลโนนดินแดง ถ้าดื่มในปริมาณที่เหมาะสมจะส่งผลดีต่อสุขภาพ และยังเป็นยารักษาโรค ช่วยรับประทานอาหารให้มากขึ้น และช่วยให้ผ่อนคลาย (ประชาชนตำบลโนนดินแดง, การสนทนากลุ่ม, 3 มีนาคม 2566)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม เพื่อแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อหาทางออกในสังคมไทยไปสู่ความสุขยั่งยืนและมั่นคงได้ตามหลักพุทธธรรมสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่แก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากพระไตรปิฎก ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2539 อรรถกถา หนังสือรายงานการวิจัยหนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร ผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ ภายในประเทศ รวมทั้งข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ

3.2 กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลที่สำคัญแบบเจาะจง (Purposive Selection)

และเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้ 1) กลุ่มพระสงฆ์ 5 รูป 2) กลุ่มนักวิชาการ 14 คน 3) กลุ่มเยาวชน 4 คน 4) เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล 5 คน รวมเป็น 28 รูป/คน

3.3 การวิจัยภาคสนาม (Field Research)

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยภาคสนาม โดยประสานงานติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามในประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ที่ปรึกษาตรวจทานความถูกต้อง จึงส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้ง ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปลงพื้นที่เก็บข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม (Field Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์การใช้เหตุผล (Reasoning) และให้เหตุผล (Arguing) ที่ได้จากการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3.6 สรุปผลการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาในเชิงเอกสารและภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการเขียนพรรณนาเชิงวิเคราะห์

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 สภาพปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

สาเหตุส่วนใหญ่ในการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดงนั้น เพราะมีความเครียด มีหนี้สิน สภาวะวิกฤติของครอบครัว และมีปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต อีกสาเหตุคือ เกิดจากการกิจกรรมทางสังคม เกิดจากค่านิยมที่ผิด ๆ ของคนในสังคม (พระครูนิเทศก์ธรรมคุณ, การสัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2566) เกิดจากการว่างงาน และเบื่อหน่ายชีวิต เกิดจากความเครียด จึงหาวิธีระบายความเครียดด้วยการเข้าสังคมหรือสังสรรค์ และตามมาด้วยทดลองดื่มสุรา เมื่อได้เข้าสังคมและดื่มสังสรรค์พบปะพูดคุยกับเพื่อนแล้วจะเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน หรือบางคนก็ประสบความสำเร็จก็จะนัดญาติหรือเพื่อนเพื่อฉลองความสำเร็จ ซึ่งในงานฉลองนี้ จะมีเครื่องดื่มที่ประกอบด้วยสุรา หรือบางคนอาจดื่มสุราเพราะมีความโศกเศร้าเสียใจ และบางกรณีอยากจะมีเพื่อนคุยและอยากผ่อนคลายหลังเลิกงาน (นางสาวน้ำฝน ศรีขาวรส, การสัมภาษณ์,

29 มีนาคม 2566) นอกจากนั้น ยังมีกรณีที่ใช้สุราเป็นทางออก เพราะรู้สึกอยากหนีจากโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่ความสนุกสนาน อาจจะมีความเครียดจากการทำงาน ที่ไม่สามารถหาทางออกหรือหาทางระบายได้ การดื่มสุราจึงถือว่าเป็นทางออกของคนที่กำลังเครียด และมักได้เห็นคนวัยทำงานที่ดื่มหนักกว่าวัยรุ่นและมักจะดื่มกันหลังเวลาเลิกงานเป็นประจำ (นางแก้วกาญจน์ ภูมิทวีโชค, การสัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2566) แต่จะมีวัยรุ่นบางกลุ่มที่ดื่มเพื่อความคึกคะนอง วัยรุ่นบางกลุ่มอาจจะแค่ทดลองดื่ม และจะมีบางกลุ่มที่นั้งดื่มเป็นเพื่อนเนื่องจากเป็นห่วงเพื่อน หรืออาจจะถูกเพื่อนบังคับให้นั่งดื่มและคุยเป็นเพื่อน วัยรุ่นบางกลุ่มที่มีมุมมองว่าการดื่มสุราเป็นประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจ สามารถไปคุยอวดเพื่อน ๆ ให้เพื่อนยอมรับหรือชมเชยว่าดื่มสุราเก่ง คอแข็ง คอทองแดง ดื่มแล้วไม่เมายาย หรือเป็นจุดเด่นที่ทำให้สาว ๆ หันมามองและสนใจที่จะพูดคุยด้วย (นางสาวสุมาณี บินกระโทก, การสัมภาษณ์, 31 มีนาคม 2566) ส่วนมากจะเป็นผู้ชายที่ดื่มเพื่อสังสรรค์กับเพื่อนฝูงและคนรู้จักกัน จึงเกิดปัญหาตามมา คือ การลักขโมย ก่อการร้าย อาชญากรรม สิ่งเสพติด ช่มชืด และก่อความวุ่นวาย (พระครูนิเทศก์ธรรมคุณ, การสัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2566) และส่งผลกระทบต่ออีกหลายด้าน ดังต่อไปนี้

1. การดื่มสุรามีผลกระทบต่อสุขภาพกาย คือการดื่มสุราในปริมาณมาก ๆ จนติดเป็นนิสัยหรือติดสุราเรื้อรัง ทำให้ร่างกายมีอาการเหนื่อยล้า ทำให้สุขภาพทางกายทรุดโทรม มีความอ่อนเพลีย เป็นโรคประสาท ทำให้สมองผิดปกติ เป็นโรคตับแข็ง และให้สูญเสียการทรงตัวนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุทางจราจร จนถึงขั้นเสียชีวิตได้ (นายเจริญ กาฬมัตน์, การสัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2566)

2. การดื่มสุรามีผลกระทบต่อสุขภาพจิต คือ ความสามารถด้านสติปัญญาลดลง ความทรงจำลดลง สุขภาพจิตแย่ ขาดสติ จิตหลอน มีอารมณ์ฉุนเฉียวง่ายและทำร้ายผู้อื่นโดยปราศจากเหตุผล (พระครูนิเทศก์ธรรมคุณ, การสัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2566)

3. การดื่มสุรามีผลกระทบต่อครอบครัว คือส่งผลกระทบต่อพ่อแม่ ต่อคนรัก หรือสามีภรรยา และต่อลูกหลาน คือทำให้เสียทรัพย์ เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ขาดความสามัคคีในครอบครัว มีผลกระทบเรื่องการเงินค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวและทำลายสิ่งของภายในบ้าน นำไปสู่การหย่าร้างและครอบครัวแตกแยก (พระมหานิรุฒ ชิตมาโร, การสัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2566)

4. การดื่มสุรามีผลกระทบต่อสังคม คือ ทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน จนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต และนำไปสู่ปัญหาความรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศ และทำให้ผู้หญิงตั้งครรภ์โดยที่ยังไม่พร้อม นอกจากนี้ยังมีการลักทรัพย์ ปล้นฆ่าชิงทรัพย์ ทะเลาะวิวาทอันเป็นเหตุให้ทำร้ายร่างกายกันจนถึงขั้นเสียชีวิต (นางสาวปิยะมาศ เลิศแสง, การสัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2566)

4.2 หลักพุทธธรรมที่แก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ชาวตำบลโนนดินแดง สนับสนุนหลักธรรม 5 ประการ ในการแก้ปัญหา

การดื่มสุรา คือ หลักศีล 5 กัลยาณมิตตธรรม สติ โยนิโสมนสิการ และคุณค่าแท้คุณค่าเทียม มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักศีล 5 ถือว่าเป็นหลักคุณธรรมพื้นฐานของพุทธ ถ้าหากชาวพุทธไม่ประมาทในศีลข้อ 5 คืองดเว้นจากการดื่มสุรา หลีกเลียงการเข้าสังคมที่มีการดื่มสุรา มีความตั้งใจจริงและนึกถึงผลเสียที่จะตามมา เพราะหากประมาทหรือหลงมัวเมาในการดื่มสุรา จะส่งผลให้ขาดสติล่วงละเมิดในศีลข้อ 1-4 ได้ด้วย (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539: ที.ปา. (ไทย) 11/315/303)

2. กัลยาณมิตตธรรม คือ การมีมิตรแท้ที่เป็นบุคคลคอยให้คำแนะนำในสิ่งที่ดี ไม่นำเพื่อนไปในทางที่ผิด คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา คำแนะนำในสิ่งดี ๆ แก่เพื่อน สามารถช่วยเหลือเพื่อนเมื่อคราวเดือดร้อน มีความหวังดีต่อเพื่อนเสมอ ชักชวนไปในทางสร้างสรรค์ มีความจริงใจต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง คอยช่วยเหลือเกื้อกูล ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้เพื่อน จะเตือนเพื่อนเมื่อทำผิด แนะนำแนวทางในสิ่งที่ถูกต้อง แนะนำประโยชน์ให้น้ำใจคอยช่วยเหลือดูแลเพื่อน ฉะนั้นเพื่อนแท้จะไม่สนับสนุนให้เพื่อนดื่มสุราจนมัวเมา (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543: 11)

3. หลักธรรมการมีสติ เป็นหลักธรรมที่เกื้อหนุนในที่แก้ปัญหาการดื่มสุรา คือ การควบคุมสติและเตือนสติตนเองอยู่เสมอ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุรา การมีสติจะช่วยให้เรานึกถึงสิ่งที่เรากำลังจะทำ สามารถควบคุมตัวเองให้ทำในสิ่งที่ดี ช่วยให้มีสมาธิ ทำงานได้สำเร็จ มีจิตสงบ มั่นคง รู้จักควบคุมอารมณ์ได้ และทำให้เป็นคนรอบคอบไม่ประมาทมัวเมาในอบายมุขต่าง ๆ โดยเฉพาะเว้นจากการดื่มสุราอันเป็นของมีนเมาทุกชนิด (วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต วิปัสสนา, 2557)

4. หลักธรรมโยนิโสมนสิการ คือ หลักการใช้ความคิดถูกวิธี การคิดพิจารณาอย่างละเอียด ถี่ถ้วน ลึกซึ้ง และสร้างสรรค์ รู้จักคิดพิจารณาในสิ่งที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ คิดแบบรู้เท่าทันธรรมชาติว่าชีวิตของคนเราก็คือเป็นเช่นนี้เอง เป็นอนิจจัง ไม่เที่ยงแท้เป็นทุกขัง การใช้ความคิดพิจารณาในสิ่งที่ดี ควรทำ และสิ่งที่มีโทษ ไม่ควรทำ การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะการพิจารณาในการไม่ดื่มสุรา หรือดื่มในปริมาณที่พอเหมาะ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น (thaihealthlife.com, ม.ป.ป.)

5. หลักธรรมคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม คือ การรู้จักคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม เป็นการใช้ชีวิตอย่างมีสติรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าและสิ่งใดไม่มีคุณค่า การรู้จักสาระของชีวิต การดำเนินชีวิตด้วยปัญญาที่ปลอดอบายมุข ควรทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น การรู้จักคุณค่าของชีวิตตัวเองไม่หลงในอบายมุขก็คือความดีถือว่าเป็นคุณค่าแท้ ถ้าไม่รู้จักคุณค่าของชีวิตตัวเองหลงในอบายมุขก็คือความชั่วถือว่าเป็นคุณค่าเทียม ฉะนั้นการดำเนินชีวิตในทางที่ดีคือการรู้จักคุณค่าแท้ไม่หลงในวัตถุนิยม คือมีค่านิยมเลียนแบบผู้อื่นในทางที่ผิด จึงต้องมีสติระลึกอยู่เสมอว่าการดื่มสุราเพื่อให้เป็นคุณแท้หรือเป็นคุณค่าเทียม (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546: 694)

4.3 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประยุกต์ใช้หลักธรรม 5 ประการ ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้หลักธรรมในศีลข้อที่ 5 คือ การงดเว้นจากการเสพของมึนเมา หรือดื่มสุรา ห้ามใจตัวเองไม่ดื่มสุรา และรู้จักประมาณตนในการบริโภค มีการสาบานต่อพระสงฆ์เพื่อเตือนสติไม่ให้กลับไปดื่มสุราอีก ฆราวาสไม่ให้นำสุรามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ หากิจกรรมอื่นทำ เช่น ไปเข้าวัดฟังธรรม การรักษาศีล 5 และทำบุญตามโอกาสทำบุญกับครอบครัว และให้ภาครัฐบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและทั่วถึง

2. การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม คือ การปรับใช้หลักธรรมในการคบมิตรที่ดีเพราะจะช่วยตักเตือนไปในทิศทางที่ดีและไม่ให้ดื่มสุรา จะไม่ชักชวนให้ไปดื่มสุราและไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขต่าง ๆ คอยชี้แนะและชักชวนทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกับสังคม ไม่เกี่ยวข้องกับสุรานำพาในสิ่งที่ดีงาม ฉะนั้นการประยุกต์ใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร คือต้องคบมิตรที่ดีที่จะช่วยเตือนสติและแนะนำให้ทำสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

3. การประยุกต์ใช้หลักธรรมสติ เป็นการใช้สติ ทำในสิ่งที่ดีคือไม่ดื่มสุรา ระลึกรู้อยู่เสมอว่าการดื่มสุราจะให้คุณหรือให้โทษต่อตนเองและครอบครัวอย่างไร ไม่นำสุรามาเป็นข้ออ้างในการดื่มเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ การมีสติคอยควบคุมทุกขณะจิตสามารถทำให้เลิกการดื่มสุราได้

4. การประยุกต์ใช้หลักธรรมโยนิโสมนสิการ การประยุกต์ใช้หลักธรรมโยนิโสมนสิการในการลด ละ และเลิกสุรา ด้วยการพิจารณาถึงคุณและโทษของสุราก่อนแล้วจึงตัดสินใจว่าจะดื่มหรือไม่ดื่ม หรือหากจำเป็นต้องดื่ม ควรดื่มในปริมาณมากน้อยเพียงไร

5. การประยุกต์ใช้หลักธรรมคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม การปรับใช้คุณค่าแท้คือบริโภคแต่สิ่งที่มีประโยชน์ร่างกาย และคุณค่าเทียมคือการยับยั้งใจไม่ดื่มสุรา เพราะการดื่มสุราถือว่าเป็นคุณค่าเทียม เมื่อมีปัญหาแล้วดื่มสุราเข้าก็แก้ปัญหาได้แค่ช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ฉะนั้นการที่จะให้เข้าถึงคุณค่าแท้จะต้องปฏิบัติตนให้ถึงพร้อมด้วยการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยหลักธรรม ไม่ปรนเปรอกิเลส ก็จะสามารถแก้ไขในระยะยาวได้

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยนี้สามารถอภิปรายผล แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดังนี้

5.1 สภาพปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ชาวตำบลโนนดินแดงดื่มสุราเพราะมีความเครียด มีหนี้สิน สภาพะวิฤติของครอบครัว มีปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต จึงเกิดปัญหาตามมา คือ การลักขโมย ก่อการร้าย อาชญากรรม สิ่งเสพติด ช่มชืด และก่อความวุ่นวาย และส่งผลกระทบต่ออีกหลายด้าน คือ 1) การดื่มสุรามีผลกระทบต่อสุขภาพกาย 2) การดื่มสุรามีผลกระทบต่อสุขภาพจิต 3) การดื่มสุรามีผลกระทบต่อครอบครัว 4) การดื่มสุรามีผลกระทบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาสำราญ ญาณส่วโร (พินดอน) (2542: ก) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการละเมิด

ศีลข้อที่ 5 ที่สังคมไทย” ผลศึกษาพบว่า ปัญหาที่มีต่อสังคมไทยมากที่สุดในปัจจุบัน ก็คือปัญหา สิ่งเสพติดในสังคมไทย เป็นเพราะขาดหลักธรรมข้อปฏิบัติสำหรับมนุษย์ อันเรียกว่าศีลนั้น โดยเฉพาะศีลข้อที่ 5 ซึ่งถือว่าเป็นมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งว่าด้วยเรื่องสุราเมรัยและของมีนเมา โดยมองเห็นโทษว่า สุรามัมนั้นเป็นสิ่งอันตราย เป็นข้อห้ามโดยส่วนเดียว เป็นพิษร้ายต่อสังคม เป็นสิ่งที่ทำลายสุขภาพกายและสุขภาพจิต ความหมายของสุราเมรัยและของมีนเมานั้น หมายถึงของเมาทุกชนิด ทั้งที่กลืนแล้วและยังไม่ได้กลืน หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด ตลอดถึงสิ่งเสพติดทุกชนิด ใช้เสพโดยดื่มกินที่มีปรากฏอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน

5.2 หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาการดื่มสุรา ของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ชาวตำบลโนนดินแดง สนับสนุนหลักธรรม ประการ คือหลักศีล 5 กัลยาณมิตตรธรรม สติ โยนิโสมนสิการ และคุณค่าแท้คุณค่าเทียม เนื่องจากหลักธรรมดังกล่าวเป็นหลักธรรมพื้นฐานสำหรับคนที่ต้องการแก้ปัญหาการดื่มสุรา ถ้าหากยึดมั่นในหลักธรรมเหล่านี้อย่างจริงจังก็สามารถปรับเปลี่ยนมาใช้ประกอบในการแก้ปัญหาการดื่มสุราได้ โดยเฉพาะการมีมิตที่ตึงจะคอยเตือนสติให้รู้ผิดชอบชั่วดี ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูโพธิธรรมานุศาสน์ (2563: ก) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพุทธธรรมเพื่อลดอบายมุขในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม” ผลของการวิจัย พบว่า หลักพุทธธรรมที่ใช้ในการลดปัญหาอบายมุข ได้แก่ 1) ขรรษาธรรม 2) ศีล 5 และ 3) การคบกัลยาณมิตร สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับปัญหาอบายมุขในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม 1) การดื่มสุราในสังคมก่อให้เกิดปัญหาทุกข้อที่เกี่ยวข้องกันไปหมดแทบทุกเรื่องทั้งความฟุ้งเฟ้อความยากจนครอบครัวแตกแยก มีปัญหาทำให้เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ อุบัติเหตุโรคภัยสารพัดรู้มารการสูญเสียทรัพยากรบุคคล และสูญเสียทางเศรษฐกิจของสังคมไทยโดยรวมสภาพปัญหาของการติดสุรามีผลเสียทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ เศรษฐกิจและสังคม ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการเรียน การทำงาน ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาความสัมพันธ์กับครอบครัว ปัญหาภัยคุกคาม นอกรีต อาชญากรรม รวมไปถึงปัญหาที่เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่น ๆ เช่น ติดเหล้าและสารเสพติดอื่น ๆ มีผลเสียทางอ้อมที่เกิดกับคนเสพติดสุรา 2) การพนันก่อให้เกิดปัญหาเริ่มจากการมีส่วนร่วมทำให้เกิดแรงจูงใจในการอยากเล่น อยากลอง อยากเสี่ยงโชค ซึ่งหากปล่อยไว้โดยไม่มีการควบคุมดูแลจากพฤติกรรมแค่ทดลองเพื่อความสนุก ก็อาจพัฒนาไปจนถึงขั้นเป็นโรคติดการพนันในอนาคต ผลกระทบจากการติดการพนัน สามารถทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้อีกมากมาย จนอาจจะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาแบบผิด ๆ ได้และเพิ่มความเสี่ยงในการติดเหล้าและสารเสพติดอื่นที่มีผลเสียต่อสุขภาพ การพนันประเภทต่าง ๆ นั้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด มีแต่ก่อให้เกิดปัญหาต่อตนเองและสังคมทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน นำไปสู่การสร้างปัญหาสังคมเพิ่มขึ้น

5.3 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม 5 ประการ คือ 1) การประยุกต์ใช้หลักธรรมในศีลข้อที่ 5 2) การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตตรธรรม 3) การประยุกต์ใช้หลักธรรมสติ 4) การประยุกต์ใช้หลักธรรมโยนิโสมนสิการ 5) การประยุกต์ใช้

หลักธรรมคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม เนื่องจากชาวตำบลโนนดินแดงส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา จึงยึดมั่นในหลักธรรมแล้วนำมาปรับใช้กับการแก้ปัญหาการดื่มสุราของตนเองและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูโพธิธรรมานุสาสน์ (2563: 193-194) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพุทธธรรมเพื่อลดอบายมุขในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม” ผลของการวิจัยพบว่า หลักศีล 5 ศีลถือได้ว่าเป็นกฎระเบียบอยู่คู่กับสังคมพุทธของไทยมาก่อนที่จะมีการร่างกฎหมาย ขึ้นมาเพื่อบังคับใช้ ซึ่งตัวศีลเองนอกจากจะเป็นพื้นฐานธรรมของปัจเจกบุคคลแล้ว ศีลยังถือได้ว่าเป็นหมวดธรรมที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคมอีกด้วย ดังนั้นศีลจึงครอบคลุมเรื่องการจัดระเบียบชีวิตด้านนอกทั้งหมดการรักษาศีลพื้นฐานหรือศีล 5 ซึ่งเป็นข้อกำหนดอย่างต่ำ หรือหลักความประพฤติอย่างน้อยที่สุดในระดับศีลย่อมก่อให้เกิดความปกติเรียบร้อยดีงาม การปฏิบัติตามหลักศีล 5 โดยเฉพาะข้อสุราเมรัยนั้น ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องตั้งสัตย์ปฏิญาณว่า จะไม่ดื่มสุรา และเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และ/หรือสิ่งเสพติดทุกชนิดที่เมื่อดื่มแล้วจะทำให้ประมาทขาดสติอันเป็นการสูญเสียปกติภาพแห่งความเป็นมนุษย์ทั้งนี้เพราะตระหนักเป็นอย่างดีว่าการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มที่ประทุษร้ายต่อสติสัมปชัญญะใด ๆ และการเสพสิ่งเสพติดทุกชนิดนั้น

หลักคบมิตร ความเป็นมิตรเป็นสิ่งที่จำเป็นของผู้ที่อยู่รวมกันในสังคม เราจะอยู่ลำพังคนเดียวไม่ได้ ต้องมีเพื่อนเป็นองค์ประกอบในสังคม ดังนั้นการจะเลือกคบเพื่อนจึงควรพิจารณาเลือกคบแต่คนที่นำความเจริญรุ่งเรืองมาให้ ดังปรากฏจากคำสอนในพระไตรปิฎกเกี่ยวกับมิตร กล่าวสรุปได้ตามหลักมิตรแท้ 4 ได้ อธิบายเพื่อนที่ดีคือ 1) เพื่อนที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูล ป้องกันภัยอันตรายในชีวิตและทรัพย์สินของเรา คอยตักเตือนในยามที่ผิดพลาดพลั้งเผลอ 2) เพื่อนในยามที่สุขก็สุขด้วย ในยามทุกข์ก็ทุกข์ด้วยเป็นเพื่อนที่ไม่่ว่าจะทุกข์หรือสุขจะอยู่เคียงข้างคอยให้กำลังใจกันตลอด 3) เพื่อนที่คอยห้ามปรามป้องกันมิให้กระทำในสิ่งผิด คอยแนะนำให้ตั้งอยู่ในความดี 4) เพื่อนที่มีน้ำใจ คอยดูแลอำนวยความสะดวกในสิ่งที่ถูกต้อง คือ เพื่อนมีทุกข์พลอยไม่สบายใจ (ทุกข์ ทุกข์ด้วย) เพื่อนมีสุข พลอยแจ่มชื่นยินดี (สุข สุขด้วย) เขาเตือนเพื่อนช่วยยับยั้งแก้ไข และเขาสรรเสริญเพื่อนช่วยพูดเสริมสนับสนุน จึงกล่าวได้ว่าเพื่อนทั้ง 4 นี้เป็นเพื่อนที่นำพาชีวิตให้ปลอดภัยห่างไกลจากยาเสพติดได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เรียบเรียงสรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

แนวทางแก้ปัญหาการดื่มสุราและสิ่งเสพติดตามหลักพุทธธรรม ในตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์นั้น มีการดื่มสุราและเสพติดในทุกหมู่บ้าน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง คือ สาธารณสุขตำบล และส่วนราชการทุกส่วนในระดับอำเภอเป็นคณะกรรมการ เช่น ระดับอำเภอและตำบล โรงพยาบาลต่าง ๆ สาธารณสุข เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีส่วนรวมในการแก้ปัญหาการดื่มสุราและสิ่งเสพติด

โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนนักเรียนนักศึกษา เพื่อให้ห่างไกลการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดให้
ลดลงและหมดไป

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้จากผลการวิจัยที่สรุปมายังมีประเด็นที่สามารถศึกษาวิจัยเพิ่มเติมได้อีก
จึงขอเสนอหัวข้อในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางการบำบัดผู้ติดสุราตามหลักพรหมวิหาร 4 ในตำบลโนนดินแดง
อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
2. การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 เพื่อแก้ปัญหการเสพสิ่งเสพติดในตำบลโนนดินแดง
อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหการดื่มสุราของ
ชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้เห็นสภาพปัญหาการดื่มสุราของ
ชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ คือดื่มเพราะมีความเครียด มีหนี้สิน
มีปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต

หลักพุทธธรรมที่ใช้แก้ปัญหการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง
จังหวัดบุรีรัมย์ คือ 1) หลักศีลข้อ 5 2) กัลยาณมิตรธรรม 3) การมีสติ 4) โยนิโสมนสิการ
และ 5) คุณค่าแท้ คุณค่าเทียม

ผลจากการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหการดื่มสุราของชาวตำบลโนนดินแดง
อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ คือ 1) การประยุกต์ศีลข้อที่ 5 คือการปรับใช้ด้วยการงดเว้น
จากการเสพของมึนเมา 2) การประยุกต์ใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร คือการใช้หลักธรรมในการคบมิตร
ที่ดีหรือมิตรแท้เพราะจะช่วยตักเตือนไปในทิศทางที่ดีและไม่ให้ดื่มสุรา 3) การประยุกต์ใช้
หลักธรรมสติ คือมีสติในการดื่มหรือไม่ดื่ม 4) การประยุกต์ใช้หลักโยนิโสมนสิการ คือการปรับใช้
ความคิดถูกวิธี สิ่งที่ดีควรทำและสิ่งไม่ดีไม่ควรทำ 5) การประยุกต์ใช้หลักธรรมคุณค่าแท้และ
คุณค่าเทียม คือการบริโภคแต่สิ่งที่มีประโยชน์ร่างกาย และรู้จักยับยั้งใจไม่ดื่มสุรา

เอกสารอ้างอิง

- พระครูโพธิธรรมานุสาสน์. (2563). แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพุทธธรรมเพื่อลดอบายมุข
ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม. *Journal of Modern
Learning Development*, 5(6), 193-194
- พระครูปริยัติปัญญรัตน์ (โสภรณ์ ธนปญโญ). (2552). การประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับ
หลักพุทธธรรมเพื่อบำบัดผู้ติดสุราในจังหวัดขอนแก่น. *คุณวินิพนธ์พุทธศาสตร์
คุณวินิติต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสำราญ ญาณสวโร (พินดอน). (2542). การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการกิตติ ยุตติธโร (ทีรักษา). (2559). การประยุกต์ศีล 5 เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตของชุมชน สวະถී. **ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิไลพร อุณเจ้าบ้าน. (2554). ศึกษาพฤติกรรมกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต วิปัสสนา. (2557). **คุณประโยชน์ของสติ**. เข้าถึงได้จาก https://www.facebook.com/376417349133008/posts/632028666905207/?locale=th_TH (สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2565).
- ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น. (2548). อุบัติการณ์และแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กเยาวชนในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือภายหลังนโยบายคุ้มครองเด็ก. **รายงานการวิจัยศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น**. ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น สถาบันธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (ม.ป.ป.). **อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์**. เข้าถึงได้จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER33/DRAWER046/GENERAL/DATA0000/00000004.HTM> (สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2566).
- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนดินแดง. (2562). **แผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี (พ.ศ. 2561-2565)**. บุรีรัมย์: องค์การบริหารส่วนตำบลโนนดินแดง.
- iECM company limited. (ม.ป.ป.). **แอลกอฮอล์! ดื่มอย่างไรให้ได้ประโยชน์**. เข้าถึงได้จาก http://www.iecm.co.th/cm_news/news_update/knowledge_78.html (สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2566).
- thaihealthlife.com. (ม.ป.ป.). **โยนิโสมนสิการ และแนวทางปฏิบัติ**. เข้าถึงได้จาก <https://thaihealthlife.com/โยนิโสมนสิการ/> (สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2566).